

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 14C/49/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4318204126
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gertrúda Rennerová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2019:4318204126.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice v konaní pred sudkyňou JUDr. Gertrúdou Rennerovou, v spore žalobcu : nesvojprávny G. D. X.. XX.XX.XXXX, L. J. X Z., zast. opatrovníkom E. D. X.. XX.XX.XXXX, L. J. X Z., právne zastúpený JUDr. Janou Ondrášikovou, advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom Bernolákova 12 Levice, proti žalovanému: KOOOPERATÍVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4 Bratislava, IČO : 00 585 441, právne zastúpený JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom Vajnorská 55, Bratislava, o náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi splatnú úrazovú rentu vo výške 3 569,98 eur s úrokom z omeškania 5,05 % ročne zo sumy 1 065,94 eur od 16.06.2015 do zaplataenia, zo sumy 44,17 eur od 16.07.2015 do zaplataenia, zo sumy 44,17 eur od 16.08.2015 do zaplataenia, zo sumy 44,17 eur od 16.09.2015 do zaplataenia, zo sumy 44,17 eur od 16.10.2015 do zaplataenia, zo sumy 44,17 eur od 16.11.2015 do zaplataenia, zo sumy 44,17 eur od 16.12.2015 do zaplataenia, zo sumy 45,77 eur od 16.01.2016 do zaplataenia, zo sumy 45,77 eur od 16.02.2016 do zaplataenia a s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 45,77 eur od 16.03.2016 do zaplataenia, zo sumy 45,77 eur od 16.04.2016 do zaplataenia, zo sumy 45,77 eur od 16.05.2016 do zaplataenia, zo sumy 45,77 eur od 16.06.2016 do zaplataenia, zo sumy 45,77 eur od 16.07.2016 do zaplataenia, zo sumy 45,77 eur od 16.08.2016 do zaplataenia, zo sumy 45,77 eur od 16.09.2016 do zaplataenia, zo sumy 45,77 eur od 16.10.2016 do zaplataenia, zo sumy 45,77 eur od 16.11.2016 do zaplataenia, zo sumy 45,77 eur od 16.12.2016 do zaplataenia, zo sumy 52,58 eur od 16.01.2017 do zaplataenia, zo sumy 52,58 eur od 16.02.2017 do zaplataenia, zo sumy 52,58 eur od 16.03.2017 do zaplataenia, zo sumy 52,58 eur od 16.04.2017 do zaplataenia, zo sumy 52,58 eur od 16.05.2017 do zaplataenia, zo sumy 52,58 eur od 16.06.2017 do zaplataenia, zo sumy 52,58 eur od 16.07.2017 do zaplataenia, zo sumy 52,58 eur od 16.08.2017 do zaplataenia, zo sumy 52,58 eur od 16.09.2017 do zaplataenia, zo sumy 52,58 eur od 16.10.2017 do zaplataenia, zo sumy 52,58 eur od 16.11.2017 do zaplataenia, zo sumy 52,58 eur od 16.12.2017 do zaplataenia, zo sumy 59,56 eur od 16.01.2018 do zaplataenia, zo sumy 59,56 eur od 16.02.2018 do zaplataenia, zo sumy 59,56 eur od 16.03.2018 do zaplataenia, zo sumy 59,56 eur od 16.04.2018 do zaplataenia, zo sumy 59,56 eur od 16.05.2018 do zaplataenia, zo sumy 59,56 eur od 16.06.2018 do zaplataenia, zo sumy 59,56 eur od 16.07.2018 do zaplataenia, zo sumy 59,56 eur od 16.08.2018 do zaplataenia, zo sumy 59,56 eur od 16.09.2018 do zaplataenia, zo sumy 59,56 eur od 16.10.2018 do zaplataenia, zo sumy 59,56 eur od 16.11.2018 do zaplataenia, zo sumy 59,56 eur od 16.12.2018 do zaplataenia, zo sumy 68,81 eur od 16.01.2019 do zaplataenia, zo sumy 68,81 eur od 16.02.2019 do zaplataenia, zo sumy 68,81eur od 16.03.2019 do zaplataenia, zo sumy 68,81 eur od 16.04.2019 do zaplataenia, zo sumy 68,81eur od 16.05.2019 do zaplataenia.

II. Žalovaný je p o v i n n ý uhrádzať žalobcovi počnúc dňom 01.06.2019 úrazovú rentu vo výške 68,81 eur a v každom nasledujúcom kalendárnom roku rentu upravenú o zákonné percento zvýšenia, vždy do 15. dňa v mesiaci.

III. Žalobcovi sa priznáva právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú je povinný zaplatiť žalobcovi žalovaný.

IV. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Levice rozsudkom zo dňa 31.03.2017 č. k. 9C/823/2015 - 100 zaviazal žalovaného na zaplatenie 34 293 eur, ktorá suma predstavuje zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Súčasne žalobou uplatnený nárok žalobcu na náhradu straty a zárobku po skončení práceneschopnosti (úrazová renta) vylúčil na samostatné konanie. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 19.07.2017.

2. Predmetom tohto konania je náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti žalobcu.

3. Žalobca v žalobe, v písomnom podaní z 13.05.2019 (čl. 28) a zo 04.05.2019 (čl. 45) a na pojednávaní uviedol, že v čase úrazu dňa 03.12.2012 bol študentom maturitného ročníka strednej školy, ktorú mal ukončiť 30.06.2012. Teda v čase úrazu sa pripravoval na budúce povolanie. Poškodenie jeho zdravia pri dopravnej nehode je fatálne, s trvalými a nemennými následkami, v dôsledku čoho sa nemôže zapojiť do pracovného procesu, resp. vykonávať akúkoľvek zárobkovú činnosť. Neschopnosť vykonávať akúkoľvek prácu je v priamej súvislosti s úrazom, ktorý utrpel a nie je dôsledkom okolností vyplývajúcich z jeho zdravotného stavu spred dopravnej nehody. Jeho pravidelným príjmom je invalidný dôchodok, priznaný mu 27.02.2013 vo výške 296, 30 eur, ktorý sa v sledovanom období postupne zvyšoval. Poukázal na príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, ďalej zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a aj na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení č. 3Cdo 113/2016 zo 06.12.2018. V podaní zo 04.06.2019 (čl. 45) vyčíslil konečnú výšku svojho nároku s tým, že pri úrazovej rente všeobecným vymeriavacím základom je priemerná mesačná mzda v hospodárstve a nemožno vychádzať z minimálnej mzdy, ako to tvrdí žalovaný. Okolnosť, že v čase úrazu bol študentom a nebol zamestnaný nárok na priznanie straty na zárobku nevyklučuje, v opačnom prípade by išlo o rozpor s požiadavkou spravodlivého usporiadania záväzkových vzťahov vzniknutých zo spôsobenej škody, ako aj s článkom 2 základných princípov Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Aj podľa doterajšej súdnej praxe má poškodený nárok na stratu na zárobku, hoci v čase úrazu nepracoval (R 29/2004).

4. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť. V písomnom podaní z 15.05.2019 (čl. 21) uviedol, že naďalej zotrváva na prezentovanom právnom názore, že žalobcovi nárok na úrazovú rentu nevznikol. V pôvodnom konaní v písomnom podaní zo 07.01.2016 (čl. 72) namietol miestnu príslušnosť konajúceho súdu s poukazom na § 84 O. s. p. a § 85 ods. 2 O. s. p. a tiež tvrdil, že žalobcovi nevznikol nárok na úrazovú rentu. Poukázal na spôsob určenia úrazovej renty v zmysle § 89 ods. 1, 2 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení ako súčin 30, 4167 - násobku sumy zodpovedajúcej 80% pravdepodobného vymeriavacieho základu poškodeného a koeficientu určeného ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti čísla 100, a sa poškodenému vypláca invalidný dôchodok, zníži sa suma úrazovej renty o sumu tohto dôchodku. Na výpočet úrazovej renty je potrebné použiť pravdepodobný vymeriavací základ, ktorý je 1/30 - na vymeriavacieho základu, z ktorého by sa platilo poistné na nemocenské poistenie za kalendárny mesiac, v ktorom vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky.

5. Uznesením zo 04.06.2019 č. k. 14C/49/2019 - 60 súd pripustil zmenu petitu žaloby.

6. Na konanie vo veci je daná osobitná miestna príslušnosť Okresného súdu Levice podľa § 19 písm. b/ CSP, keďže v obvode tohto súdu nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Neobstojí preto námietka príslušnosti konajúceho súdu vznesená žalovaným.

7. Súd konal a rozhodol v neprítomnosti žalovaného, ktorý svoju neúčast' ospravedlnil a súhlasil s prejednaním a rozhodnutím veci v jeho neprítomnosti.

Dokazovaním zistil súd tento skutkový stav :

8. V konaní vedenom pod sp. zn. 9C/823/2015 bolo nesporne preukázané, že pri dopravnej nehode dňa 03.12.2012 utrpel žalobca ťažké zranenia, v dôsledku ktorých došlo uňho k poškodeniu dôležitých orgánov, k strate pracovnej spôsobilosti, k obmedzeniu v bežnom spôsobe života a je trvale odkázaný na pomoc druhej osoby. Pred nehodou bol žalobca študentom maturitného ročníka Súkromnej strednej odbornej školy Animus v Nitre, nebol v pracovnom pomere a teda nemal príjem z pracovnej alebo obdobnej činnosti, bol slobodný, bezdetný a úplne zdravý, prekonal len bežné detské ochorenia, nemal žiadne úrazy a netrpel na alergické reakcie. Vzhľadom na zdravotný stav bol žalobca pozbavený spôsobilosti na právne úkony rozsudkom Okresného súdu v Leviciach č. k. 12Ps/2/2013 - 41 zo dňa 14.08.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.08.2013.

9. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 07.08.2013 číslo XXX XXX XXXX X bol žalobcovi priznaný invalidný dôchodok dňom 27.02.2013 vo výške 296, 30 eur mesačne (čl. 69). V spise 9C/823/2015 sa nachádza oznámenie Sociálnej poisťovne, pobočka Levica z 21.01.2014 (čl. 45) a z 21.10.2015 (čl. 68) o tom, že na účely dávky dôchodkového poistenia dňa 17.07.2013 a 04.09.2014 bol žalobca uznaný invalidný s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 100 %.

10. Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

11. Podľa § 4 ods. 2 písm. a/ cit. zák. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

12. Nie je sporné, že škoda na zdraví žalobcu bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku - motorového vozidla. J. P., ako vodič motorového vozidla bol trestným rozkazom Okresného súdu Levica č. k. 2T 132/2013 - 134 z 17.09.2013 uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví a právoplatne odsúdený. Poškodený žalobca bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na občianskoprávne súdne konanie. V čase dopravnej nehody mal J. P. so žalovaným uzavretú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Teda vodič bol v čase dopravnej nehody poistený a nároky žalobcu sú kryté povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zák. č. 381/2001 Z. z. a týmto je daná pasívna vecná legitímácia žalovaného (§ 15 tohto Zákona). V zmysle § 427 Občianskeho zákonníka potom platí, že poistený vodič nesie objektívnu zodpovednosť za škodu, ktorá vznikla prevádzkou jeho motorového vozidla žalobcovi a ako poistený má podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z. z. z poistenia zodpovednosti právo, aby v danom prípade žalovaný za neho uhradil poškodenému žalobcovi uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví. Žalovaný svoju pasívnu vecnú legitímáciu v tomto konaní nenamietal.

13. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

14. Pri škode na zdraví Občiansky zákonník okrem jednorazového odškodnenia bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (§ 444) priznáva poškodenému aj právo na náhradu straty na zárobku, a to jednak za obdobie počas trvania práceneschopnosti (§ 446) a jednak po skončení práceneschopnosti (§ 447).

15. Podľa § 445 Občianskeho zákonníka strata na zárobku, ku ktorej došlo pri škode na zdraví, uhradzuje sa peňažným dôchodkom, pritom sa vychádza z priemerného zárobku poškodeného, ktorý pred poškodením dosahoval.

16. Podľa § 447 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 404/2004 Z. z. (účinného od 1. augusta 2004) náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti poškodeného alebo

pri invalidite sa posúdi a suma tejto náhrady sa určí rovnako ako suma úrazovej renty podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

17. Podľa § 88 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „Zákon“) poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 (ďalej len „pokles pracovnej schopnosti“) a nedovŕšil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

18. Podľa § 89 ods. 1 Zákona suma úrazovej renty sa určí ako súčin 30,4167-násobku sumy zodpovedajúcej 80 % denného vymeriavacieho základu poškodeného a koeficientu určeného ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti a čísla 100.

19. Podľa § 89 ods. 2 Zákona ak sa poškodenému vypláca invalidný dôchodok, zníži sa suma úrazovej renty určená podľa odseku 1 o sumu tohto dôchodku. Úrazová renta sa vypláca v sume zníženej podľa prvej vety aj vtedy, ak zanikol nárok na výplatu dôchodkovej dávky.

20. Podľa § 84 ods. 4 Zákona denný vymeriavací základ fyzickej osoby uvedenej v § 17 ods. 2, ktorá nemá príjem z činnosti zamestnanca, je jedna tridsatina vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 5, ktorý platí k prvému dňu kalendárneho mesiaca, v ktorom vznikol nárok na úrazovú dávku. Denný vymeriavací základ zamestnanca vykonávajúceho práce na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru; odseky 1 až 3 platia rovnako je odmena pripadajúca na jeden deň vykonávania práce na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.

21. Podľa § 138 ods. 5 Zákona vymeriavací základ povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby, dobrovoľne nemocensky poistenej osoby, dobrovoľne dôchodkovo poistenej osoby a dobrovoľne poistenej osoby v nezamestnanosti je mesačne najmenej vo výške 50 % jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, za ktorý sa platí poistné.

22. Podľa § 11 ods. 1 Zákona všeobecný vymeriavací základ je 12-násobok priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej štatistickým úradom za príslušný kalendárny rok.

23. Pri rozhodovaní o mesačnej výške náhrady mzdy po skončení práceneschopnosti je potrebné predovšetkým vyriešiť, či žalobcovi patrí náhrada mzdy po skončení práceneschopnosti a z akého vymeriavacieho základu je treba vychádzať.

24. Podľa žalovaného je treba vychádzať z pravdepodobného vymeriavacieho základu, čo je 1/30-na vymeriavacieho základu (§ 57 ods. 2 Zákona), z ktorého by sa platilo poistné na nemocenské poistenie za kalendárny mesiac, v ktorom vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky. Pri takomto výpočte tvrdí žalovaný, že žalobcovi nevznikol nárok na úrazovú rentu, nakoľko by táto činila 257, 1209 eur a žalobca poberá invalidný dôchodok vo výške 296, 30 eur. Naopak žalobca tvrdí, že vymeriavacím základom je všeobecný vymeriavací základ vychádzajúci z priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve, ktorý bol v roku 2011 za mesiac vo výške 9 432 eur z toho 1/12 činí 786 eur a z toho 50 % výšku 393 eur. Podľa žalobcu je vymeriavací základ pre výpočet úrazovej renty 393 eur, denný vymeriavací základ je 393 eur : 30 dní = 13, 1000 eur a suma úrazovej renty sa určí ako súčin 30, 4167 násobku sumy zodpovedajúcej 80% denného vymeriavacieho základu poškodeného a koeficientu určeného ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti a čísla 100. Úrazová renta patriaca žalobcovi v čase vzniku nároku, t. j. k 27.02.2013 predstavuje 318, 77 eur. Každoročne dochádza k percentuálnemu zvýšeniu úrazovej renty, čo je pri výpočte potrebné zohľadniť. Takto splatná úrazová renta za obdobie od 27.02.2013 do 17.05.2019 predstavuje sumu 3 569, 98 eur a naďalej od 01.06.2019 si žalobca uplatňuje vyplácanie úrazovej renty 68, 81 eur upravenú o zákonné percento zvýšenia.

25. Úrazová renta je pravidelnou peňažnou dávkou úrazového poistenia, ktorá má poškodenému zmierniť pokles zárobku v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania po jeho opätovnom zaradení sa do pracovného procesu a kompenzovať pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť, t. j. činnosť vykonávanú pred vznikom pracovného úrazu alebo choroby z povolania. Podľa názoru súdu patrí žalobcovi náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, nakoľko v dôsledku úrazu pri

dopravnej nehode nie je schopný sa zapojiť do pracovného procesu. Za danej situácie je bezvýznamné, či by žalobca nebyť úrazu pokračoval v štúdiu alebo by sa zapojil od pracovného procesu, resp. či bol žalobca pred úrazom zárobkovo činný. Podstatné je, že v dôsledku poistnej udalosti úrazu, ktorý pri dopravnej nehode utrpel, je žalobcovi odňaté ústavné právo na prácu, ktoré mu vyplýva z Ústavy Slovenskej republiky podľa čl. 35 ods. 3, čiže mu natrvalo zanikla pracovná schopnosť. Pracovnoprávne predpisy dovoľujú sa zamestnať osobe, ktorá dovŕšila 15 rokov veku (§ 11 Zákonníka práce), a tak po ukončení štúdia resp. dovŕšení plnoletosti sa žalobca, nebyť úrazu s fatálnymi následkami mohol zamestnať a svojou prácou si zadovažovať prostriedky na živobytie. V príčinnej súvislosti s poškodením zdravia sa žalobca stal invalidný od 27.02.2013 a bol mu priznaný invalidný dôchodok. V čase úrazu ako plnoletý študent nebol ešte zamestnaný a teda nemal príjem z pracovnej činnosti, čo však nemôže byť prekážkou na priznanie mu náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, resp. po priznaní invalidného dôchodku do budúca od času, kedy sa už zamestnať mohol. Súd zastáva názor, že nie je spravodlivé, aby tento nárok nebol priznaný žalobcovi len preto, že úraz so závažnými následkami utrpel ako študent bez príjmu zo zárobkovej činnosti. Neschopnosť žalobcu vykonávať prácu je v priamej súvislosti s úrazom ktorý utrpel a nie dôsledkom iných okolností vyplývajúcich z jeho zdravotného stavu pred dopravnej nehody. Podľa súdnej praxe má nárok na odškodnenie straty na zárobku aj poškodený, ktorý v čase úrazu nepracoval (R 29/2004 Zbierky súdnych rozhodnutí). Síce podľa § 17 ods. 2 písm. a) zák. č. 461/2003 Z. z. nárok na úrazové dávky v rozsahu ustanovenom týmto zákonom má len žiak strednej školy a študent vysokej školy, ktorí utrpeli pracovný úraz alebo im vznikla choroba z povolania pri praktickom vyučovaní v období odbornej (výrobnej) praxe a v danom prípade žalobca neuprel úraz v rámci vyučovacej praxe, teda nejde o pracovný úraz, avšak jeho nárok sa posudzuje v zmysle citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka v spojitosti so zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a v zmysle zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení sa posudzuje len stanovenie sumy úrazovej renty. Svoj nárok si žalobca uplatňuje z titulu poistnej udalosti, v dôsledku ktorej má trvale poškodené zdravie bez možnosti vykonávať akúkoľvek prácu. Dňom 27.02.2013 bol uznaný invalidným a bol mu priznaný invalidný dôchodok. Pokles schopnosti vykonávať činnosť zamestnanca je vyššia ako 40 %, nedovŕšil dôchodkový vek a ani mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok. S poukazom na uvedené dospel súd k tomu právnomu záveru, že žalobcovi patrí náhrada mzdy po skončení práceneschopnosti od 27.02.2013. Ide o nárok vyplývajúci z občianskoprávneho vzťahu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podmienky vzniku nároku na náhradu za stratu na zárobku ako čiastkového nároku, k vzniku ktorého došlo pri škode na zdraví a ktorý vyplýva z občianskoprávneho vzťahu zodpovednosti za škodu upravený Občianskym zákonníkom a nie zák. č. 461/2003 Z. z. Odkaz v § 447 Občianskeho zákonníka na všeobecné predpisy o sociálnom poistení zavedený do Občianskeho zákonníka zákonom č. 404/2004 Z. z. mal za cieľ zjednotiť postup pri určovaní výšky straty na zárobku pri invalidite (nie podmienky vzniku nároku) medzi predpismi občianskeho práva a predpismi pracovného práva. Ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce stratu na zárobku a nárok na jej náhradu neviažu vznik tohto nároku na existenciu úrazového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. Občiansky zákonník v § 447 jasne ustanovuje, že v prípade náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti alebo pri invalidite je právna úprava v zákone č. 461/2003 Z. z. relevantná len v rozsahu stanovenia sumy úrazovej renty a v žiadnom prípade nie v rozsahu úpravy podmienok vzniku nároku na úrazovú rentu podľa tohto zákona. Občiansky zákonník v rámci rozsahu náhrady škody na zdraví priznáva poškodenému aj nárok za stratu na zárobku pri invalidite, pokiaľ k takejto strate na zárobku u poškodeného došlo v príčinnej súvislosti s poškodením jeho zdravia. Občiansky zákonník nepodmieňuje vznik tohto nároku dosahovaním zárobku u poškodeného pred vznikom škody na zdraví. Podstatné je len to, či u poškodeného možno konštatovať stratu na zárobku v súvislosti s poškodením jeho zdravia. Tento výklad potvrdila aj súdna prax, keď pripustila vznik nároku na náhradu za stratu na zárobku aj u osoby, ktorá pred poškodením zdravia nedosahovala žiaden zárobok (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 32/2002 publikované pod R 29/2004, sp. zn. 3 Cdo 80/2005).

26. V ďalšom súd rozhodoval o tom, ktorý vymeriavací základ je treba použiť pre výpočet výšky úrazovej renty, keďže žalobca pred poškodením zdravia nepracoval, ale študoval na strednej škole v maturitnom ročníku, ktorú po úraze už neukončil. Podľa názoru súdu by bolo pre žalobcu diskriminačné, ak by sa denný vymeriavací základ vypočítal z minimálnej mzdy určenej osobitným predpisom, pretože nebyť v dôsledku dopravnej nehody plne invalidný, mohol sa zamestnať a svojou prácou si zaobstarávať prostriedky na svoju obživu. Preto podľa názoru súdu je dôvod, aby sa denný vymeriavací základ vypočítal z priemernej mzdy dosiahnutej v národnom hospodárstve. Pri určení vymeriavacieho základu použitého pre výpočet výšky úrazovej renty (§ 86 ods. 1 zák. č. 461/2003

Z. z.) považoval za opodstatnené použiť denný vymeriavací základ z priemernej mzdy dosiahnutej v národnom hospodárstve, keďže žalobca pred poškodením zdravia nepracoval, ale študoval na strednej škole a nemal príjem. Osobitná povaha škôd spôsobených na zdraví vyžaduje osobitnú, od všeobecného ustanovenia § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravujúceho náhradu skutočnej škody a ušlého zisku odlišnú úpravu spôsobu a rozsahu náhrady škody spočívajúcu, okrem iných, aj v úprave náhrady za stratu na zárobku (§ 445 a nasl. Občianskeho zákonníka), ktorú nemožno podriaďiť pod pojem skutočnej škody alebo ušlého zisku. Podľa dôvodovej správy k Občianskemu zákonníku k § 445 a nasl. je likvidácia náhrady škody spôsobenej ublížením na zdraví založená na zásade zabezpečiť občanom takto poškodeným postačujúce hmotné prostriedky pre ich ďalší život. Spoločnými predpokladmi na priznanie straty na zárobku tak podľa Občianskeho zákonníka ako aj podľa zák. č. 461/2003 Z. z. je škoda na zdraví poškodeného, ktorá sa prejaví v jeho majetkovej sfére v podobe zníženia príjmu, existencia príčinnej súvislosti medzi škodou na zdraví a znížením príjmu poškodeného. Náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti nemožno považovať za skutočnú škodu a ani ušlý zisk, a vznik tohto nároku je podmienený právnou úpravou Občianskeho zákonníka. V danom prípade sa na žalobcu nevzťahuje ust. § 17 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z., nakoľko neutrpel úraz ako študent v rámci vyučovania. Nie je preto ani zákonný dôvod vychádzať pri výpočte vymeriavacieho základu z pravdepodobného vymeriavacieho základu, ale základom pre výpočet úrazovej renty je všeobecný vymeriavací základ vychádzajúci z priemernej mzdy v národnom hospodárstve (§ 84 ods. 4 a § 138 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení). Súd ustálil, že vymeriavací základ vychádza z priemernej mzdy v hospodárstve.

27. Vymeriavací základ pre rok 2011 je 393 eur, denný vymeriavací základ činí 13, 1000 eur, suma úrazovej renty sa určí ako súčin 30, 4167- násobku sumy zodpovedajúcej 80% denného vymeriavacieho základu a koeficientu určeného ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti a čísla 100. Zo sumy úrazovej renty sa odpočítava invalidný dôchodok žalobcu priznaný vo výške 296, 30 eur. Na zníženie úrazovej renty je rozhodujúca suma dôchodku, na ktorú má poškodený nárok ku dňu priznania úrazovej renty; na zvýšenie dôchodku pri znižovaní úrazovej renty sa neprihliada. Vyčíslenie úrazovej renty: Všeobecný vymeriavací základ pre rok 2011 vo výške 9.432,00 eur z toho $1/12 = 786,0$ eur a z toho 50 % = 393 eur. Vymeriavací základ pre výpočet úrazovej renty je 393,00 eur, denný vymeriavací základ: 393 eur : 30 dní = 13,1000 eur (denný vymeriavací základ), suma zodpovedajúca 80 % denného vymeriavacieho základu = 80 % z denného vymeriavacieho základu 13,100 eur t. j. $10,4800 \text{ eur} \times 30,4167 = 318,7670$ eur. Koeficient určený ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti poškodeného je 100 % a čísla 100 (100 % : 100) je číslo 1.

28. Úrazová renta patriaca poškodenému v čase vzniku nároku na invalidný dôchodok t. j. ku dňu 27.2.2013 je mesačne 318,7670 eur : 1, t. j. 318,7670 eur, po zaokrúhlení 318,77 eur. Percento zvýšenia úrazovej renty vo výške 318, 77 eur v roku 2013 bolo 3,05 % , úrazová renta sa preto zvýšila o 9,72 eur, po zvýšení úrazová renta predstavuje mesačne sumu 328,49 eur a po odpočítaní invalidného dôchodku 296,30 eur predstavuje sumu 32,19 eur mesačne.

29. Podľa § 89 ods. 8 Zákona úrazová renta vyplácaná k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a úrazová renta priznaná od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú o percento medziročného rastu spotrebiteľských cien vykázaného štatistickým úradom za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku.

30. Percento navýšenia úrazovej renty sa upravuje Opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. Zákonom č. 449/2008 Z. z. sa zmenil termín valorizácie aj úrazových rent tak, že do 31. decembra 2017 úrazové renty vyplácané k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a úrazové renty priznané od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú v závislosti od priemerného medziročného rastu spotrebiteľských cien a od medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve SR vykázaných Štatistickým úradom SR za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Percento zvýšenia sa do roku 2016 ustanoví Opatrením, ktoré vydá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR podľa údajov Štatistického úradu SR a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov najneskôr do 31. októbra kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Úrazové renty, ktoré sú priznané od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka, sa zvyšujú odo dňa ich priznania.

· úrazová renta od 1. januára 2013 sa zvyšuje o 3,05 %,

- úrazová renta od 1. januára 2014 sa zvyšuje o 2,3 %,
- úrazová renta od 1. januára 2015 sa zvyšuje o 1,32 %,
- úrazová renta od 1. januára 2016 sa zvyšuje o 0,46 %,
- úrazová renta od 1. januára 2017 sa zvyšuje o 2,00 %,
- úrazová renta od 1. januára 2018 sa zvyšuje o 2,00 %,
- úrazová renta od 1. januára 2019 sa zvyšuje o 2,6 %.

31. Percento zvýšenia úrazovej renty vo výške 328,49 eur v roku 2014 bolo 2,3 % , úrazová renta sa preto zvýšila o 7,55 eur pričom po zvýšení úrazová renta predstavuje mesačne sumu 336,04 eur a po odpočítaní invalidného dôchodku 296,30 eur predstavuje sumu 39,74 eur mesačne.

Percento zvýšenia úrazovej renty vo výške 336,04 eur v roku 2015 bolo 1,32 % , úrazová renta sa preto zvýšila o 4,43 eur pričom po zvýšení úrazová renta predstavuje mesačne sumu 340,47 eur a po odpočítaní invalidného dôchodku 296,30 eur predstavuje sumu 44,17 eur mesačne.

Percento zvýšenia úrazovej renty vo výške 340,47 eur v roku 2016 bolo 0,46 % , úrazová renta sa preto zvýšila o 1,56 eur pričom po zvýšení úrazová renta predstavuje mesačne sumu 342,04 eur a po odpočítaní invalidného dôchodku 296,30 eur predstavuje sumu 45,77 eur mesačne.

Percento zvýšenia úrazovej renty vo výške 342,04 eur v roku 2017 bolo 2 % , úrazová renta sa preto zvýšila o 6,84 eur pričom po zvýšení úrazová renta predstavuje mesačne sumu 348,88 eur a po odpočítaní invalidného dôchodku 296,30 eur predstavuje sumu 52,58 eur mesačne.

Percento zvýšenia úrazovej renty vo výške 348,88 eur v roku 2018 bolo 2 % , úrazová renta sa preto zvýšila o 6,98 eur pričom po zvýšení úrazová renta predstavuje mesačne sumu 355,86 eur a po odpočítaní invalidného dôchodku 296,30 eur predstavuje sumu 59,56 eur mesačne.

Percento zvýšenia úrazovej renty vo výške 348,88 eur je v roku 2019 vo výške 2,6 % , úrazová renta sa preto zvýšila o 9,25 eur pričom po zvýšení úrazová renta predstavuje mesačne sumu 365,11 eur a po odpočítaní invalidného dôchodku 296,30 eur predstavuje sumu 68,81 eur mesačne.

Vyčíslenie splatnej úrazovej renty za obdobie od 27.02.2013 do 17.05.2019 :

a) splatná úrazová renta za rok 2013:

-dva dni za február 2013 t. j. 2,14 eur + 10 mesiacov x 32,19 eur = 324,04 eur

b) splatná úrazová renta za rok 2014:

- od 01.01.2014 do 31.12.2014, t.j. 12 mesiacov x 39,74 eur = 476,88 eur

c) splatná úrazová renta za rok 2015:

- od 01.01.2015 do 31.12.2015, t.j. 12 mesiacov x 44,17 eur = 530,04 eur

d) splatná úrazová renta za rok 2016:

- od 01.01.2016 do 31.12.2016, t.j. 12 mesiacov x 45,77 eur = 549,29 eur

e) splatná úrazová renta za rok 2017:

- od 01.01.2017 do 31.12.2017, t.j. 12 mesiacov x 52,58 eur = 630,96 eur

f) splatná úrazová renta za rok 2018:

- od 01.01.2018 do 31.12.2018, t.j. 12 mesiacov x 59,56 eur = 714,72 eur

g) splatná úrazová renta za rok 2019:

-od 01.01.2019 do 31.05.2019, t.j. 5 mesiacov x 68,81 eur = 344,05 eur

32. Za obdobie od 27.02.2013 do 17.05.2019 splatná úrazová renta činí spolu sumu 3 569,98 eur a žalobca si dňom 01.06.2019 uplatňuje naďalej vyplácanie úrazovej renty každý mesiac vo výške 68,81 eur do 15. dňa v mesiaci.

33. Žalovaný v konaní rozporoval len to, z akého vymeriavacieho základu sa má vychádzať pri výpočte úrazovej renty, žalobcom vyčíslenú výšku uplatneného nároku a postup pri vyčíslení úrazovej renty, vychádzajúc pritom zo všeobecného vymeriavacieho základu nenamietať. Súd priznal žalobcovi uplatnený nárok v plnej výške. Naďalej patrí žalobcovi úrazová renta od 01.06.2019 vo výške 68, 81 eur upravená v každom kalendárnom roku o zákonné percento navýšenia.

34. Žalovaný sa s plnením výplaty úrazovej renty dostal do omeškania najneskôr dňom 16.6.2015. Listom zo dňa 15.06.2015 žalovaný oznámil žalobcovi negatívne stanovisko k výzve na vyplácanie úrazovej renty, preto je podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka povinný uhradiť žalobcovi úrok z omeškania z vyčíslenej úrazovej renty ku dňu 30.06.2015 vo výške 1.065,94 eur (324,04 eur + 476,88 eur + 265,02 eur) a naďalej úroky z omeškania 16. dňom v mesiaci z jednotlivých opakujúcich sa výplat úrazovej renty. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. je výška úrokov z omeškania o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

35. S poukazom na vyššie uvedené, súd žalovaného zaviazal na vyplácanie úrazovej renty žalobcovi do budúcnosti a priznal žalobcovi splatný nárok a to odo dňa vzniku tohto nároku až do 16.05.2019.

36. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobca mal v konaní plný úspech, preto mu patrí nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne úd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia v 2-och písomných vyhotoveniach prostredníctvom podpisaneého súdu na Krajský súd v Nitre

V odvolaní podľa § 355 ods. 1, 2 CSP sa popri všeobecných náležitostiach podania (127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Podľa 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ v konaní bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie,

oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.